

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ,
perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa**

Et In octo Partes ... distincta ...

De Peccatis Et Gratia

Vindalium, 1646

Sectio III. De malitia, quæ est causa peccati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38789

Nota 3. ex art. 7. passionem aliquando totaliter excusare à peccato, aliàs non. Nam vel passio totaliter aufert vsum rationis, vel non totaliter; si totaliter aufert, & à principio fuerit uoluntaria, tunc actus malus inde ortus imputatur ad peccatum, vt homicidium ebrio, quia est voluntarius in causa. Si verò causa non fuit voluntaria, sed naturalis, actus redditur omnino inuoluntarius, & à peccato liber. Quando autem passio non totaliter intercipit vsum rationis, ea non excusat totaliter à peccato; quia ratio tunc potest passionem excludere, diuertendo ad alias cogitationes, vel impedire ne suum consequatur effectum.

SECTIO III.

De malitia qua est causa peccati.

CONCLUSIO I.

Interdum peccant homines ex malitia, ita vt hæc etiam sit causa interna peccati.) Hoc ita declarat S. Thomas 1. 2. quæst. 78. art. 1. Peccatum ex malitia dicitur, quod procedit ex malitia, vel

inordinatione voluntatis tanquam ex principio: quòd enim homo ad peccatum declinet, id prouenit ex corruptione vel inordinatione, in aliquo principiorum hominis; principia autem humanorum actuum sunt tria, intellectus, & appetitus tam rationalis, qui dicitur voluntas, quàm sensitius: sicut ergo peccatum interdum contingit ex defectu intellectus, puta cum quis per ignorantiam peccat; & ex defectu appetitus sensitui, vt cum aliquis peccat ex passione: ita etiam contingit ex defectu, & inordinatione voluntatis, hoc que peccatum vocatur ex malitia, quia voluntas præferendo bonum temporale spirituali, dicitur ex certa malitia, vel industria peccare, quasi scienter malum eligens.

Ad maiorem horum intelligentiam, Nota 1. inordinationem illam voluntatis, ex qua ait S. Doctor procedere peccatum ex malitia, non esse in eo positam, quòd voluntas per actum volitionis feratur in malum, sub ratione mali, hoc enim esse impossibile patet, tum ex illo vulgari, nemo intendens ad malum operatur, tum quia vt ait S. Thomas 1. 2. quæst. 8. art. 1. voluntas est appetitus quidam rationalis, appetitus autem non est nisi boni, cum nihil aliud sit

inclinatio appetentis in aliquid sibi cōueniens. Non etiam illa inordinatio est necessariò aliquid superadditum voluntati, siue per modum habitus, siue per modum actus, cū possit homo peccare ex malitia, etsi habitu & alio actu prauo, careat, quamuis plerumque vtrumque præcedere soleat. In eo igitur consistit quòd voluntas neque ex aliquo errore intellectus, neque ex passione appetitus sensitiui, sed ex certa scientia, meraque sua libertate amplectatur aliquod obiectum, quod rectæ rationi repugnare nouit.

Nota 2. peccatum ex malitia, vt de eo hîc agimus, distingui à peccato ex malitia, quod vulgò dicitur esse contra Spiritum sanctum; quia vt docet S. Thomas 2. 2. quæst. 14. art. 1. in corpore circa finem, peccatum ex malitia dupliciter contingit, vno modo ex inclinatione habitus vitiosi, qui malitia dicitur, & sic non est idem, peccare ex malitia, & peccare in Spiritum sanctum. Alio modo contingit ex eo, quòd per contemptum abiicitur, & remouetur id quod electionem peccati poterat impedire; sicut spes per desperationem, timor per præsumptionem, & alia huiusmodi, quæ quia sunt effectus Spiritus sanctij non

DE PECCATIS. CAP. X. 131

bis, eo modo peccare, est peccare in Spiritum sanctum. Vnde in responsione ad 3. ait, peccatum ex certa malitia, secundum quod prouenit ex inclinatione habitus, non esse speciale peccatum, sed quandam generalem conditionem peccati; prout verò est ex speciali contemptu affectuum Spiritus sancti in nobis, habere rationem specialis peccati.

Nota 3. ex art. 4. peccatum ex malitia grauius esse peccato ex passione, tum quia magis est voluntarium, tum quia diutius durat, tum quia peccans ex malitia est malè dispositus quoad finem, qui est principium in operabilibus; at defectus principij est pessimus. quare est periculosior defectu eius, qui ex passione peccat, cuius propositum tendit in bonum finem. et si ad horam interrumpatur. Hæc tamen intellige, modo cætera sint paria, quia contingere potest, peccatum ex passione, ratione obiecti tantopere excedere, vt simpliciter sit grauius peccato ex malitia, vt patet, si fiat comparatio inter homicidium patratum ex passione, & furtum commissum ex malitia.